Ч. 241 (13.786). Львів, понеділок 10. вересня 1934. Poрłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чехи на провідних становищах Закарпаття.

Перед кількома днями повідомляли ми про іменування д-ра Віктора Клими начальником (куратором) Шкільного Відділу в Ужгороді на місце д-ра Вацлава Славіка, що за час його 4-літнього урядування зумів припинити розбувлу чехізацію та завести сякий-такий порядок у шкільництві Закарпаття. Як повідомляє „Українське Слово“, д-ра Славіка звільнили з його становища і перенесли до Праги у висліді численних депутацій до міністерства шкільництва, що їх висилали ворожі народньому напрямові партії, домагаючись припинення українізації шкільництва, яку нібито форсував д-р Славік.

А в найновішому „Українському Слові“ читаємо таке: „Президент чсл. республики іменував віцепрезидентом Підкарпатської Руси **д-ра Ярослава Мезника.** Відомо нашому громадянству, що проти іменування д-ра Мезника протестували всі політичні круги Підкарпатської Руси, навіть і Краєве Заступництво, та домагалися призначення тутешнього чоловіка. Д-р Мезник уродився на Мораві, був давніше окружним начальником у Тірнаві, а потім вищим урядовцем Краєвого Уряду в Братиславі. Еже давніше згадували, що він буде спершу віцепрезидентом, а потім і президентом Підкарпатської Руси. Перша частина нашого пророцтва сповнилася“.

Українське летунство в Америці.

Велике українське свято в Дітройті.

10.000 української публики було на святі українського летунства в Дітройті в неділю 19. VIII. Явились українці й українки міста Дітройту і Гемтрамеку, а також з Клівленду, Толідо, Росфорду, Шикаго і Віндсор (Онтеріо, Канада). Полеву Службу Божу відправив о. радн. Микола Сіменович із Шикаго в окруженні о. Льва Сембратовича з Дітройту й о. Епіфанія Теодоровича з Шикаго. Діяконували о. Улявицький з Росфорду й о. Бала з Віндсору. Проповідь виголосив о. Теодорович. Віддано гарматні вистріли і відспівано „Многая літа“. Акт посвячення літака „Україна“ відправив о. Сембратович. Перший лет відбув на святі учитель Української Летунської Школи п. Чайковський і полковник Шаповал. Публика привитала цей лет із запалом грімкими оплесками. Після величавої паради були святочні промови.

Промовляли д-р Омелян Тарнавський із Шикаго, полковник Олександер Шаповал із Шикаго, Микола Кіптик з Дітройту, отаман Душин з Канади і д-р Льонгин Цегельський.

Конфіската майна націонал-соціялістів.

ВІДЕНЬ, 8. 9. ПАТ. В Інсбруку сконфіскувала влада майно 8-ох націонал-соціялістів за державну зраду і співучасть у вбивстві директора поліції в Інсбруку Фікля в дні 25. липня ц. р. Майно сконфіскували евангелицькому пасторові в Інсбруку, одному адвокатові і лікареві та двом комісарям поліції.

Перед підписанням договору трьох прибалтійських держав.

РИҐА, 8. 9. ПАТ. Кабінет міністрів затвердив учора договір, складений та узгіднений 29. серпня ц. р. у Ризі між Литвою, Латвією та Естонією. Одночасно уповажнив ґенерального секретаря міністерства закордонних справ Мунтерса підписати цей договір у Женеві. З Таліна і Ковна надійшли вістки, що естонський і литовський уряди затвердили цей договір.

Моральні фільми дістають підтримку.

НЮ ЙОРК, 20. серпня. (Вл. кор.). Наслідки пропаганди, викликаної Католицькою Церквою в Америці проти неморальних фільм, уже видні. Фільмові підприємці почали писати до католицьких епископів запити, якого роду повинні бути фільмові продукції. На це відповів між ін. нюйорський кардинал Гейс, що Католицька Церква не буде до цього вмішуватися і це повинна вирішити та публика, що ходить до театрів.

Ще дальше пішов президент орґанізації продуцентів фільм у Голівуді, Вил Гейс. Він написав лист до епископа Т. Мк. Николаса у Синсинаті, предкладаючи йому цензуру над фільмами в той спосіб, що епископ дасть свій знак на фільмі, на доказ, що вона моральна. Але цеї пропозиції не прийняв епископ, кажучи, що не йде про цензуру, але про почуття моральної відповідальности цілого громадянства за вплив фільм на молодь. Оба листи оголошують нюйорські газети.

В Ню Йорку кілька театрів почало виставляти „виховні фільми“, получені з найновішими фільмовими новинками. Ці театри мають масову підтримку публики.

Міліярд долярів на чужинні льотерії з Америки.

НЮ ЙОРК, 20-го серпня. (Вл. кор.). Національна конференція для узаконення льотерії в Америці оголосила, що в Злучених Державах є велика кількість потайних домівок, у яких збирають ставки на заграничні льотерії і забирають звідси річно міліярд („біліон“) долярів. Конференція є тієї думки, що ліпше леґалізувати льотерію в Америці і затримати ці гроші тут, ніж толерувати теперішний стан і витрачувати стільки грошей на чужоземні льотерії. Учасники конференції вислухали рефератів, у яких між ін. було сказано, що Джордж Вашинґтон признав льотерію, коли йшло про фонди на потреби тодішньої держави. Тепер можна ужиткувати дохід з льотерії на допомогові цілі в Америці. Рух за узаконенням льотерії підтримують визначні американські суспільні діячі і філянтропи.

Милевий камінь.

Повних двацять літ тому...

На вигоні, біля залізничої стації, дві сотки молоденьких хлопців у стрійних лавах. Це перша сотня УСС під командою Василя Дідушка відходить на фронт.

Хтось подумає: відходить на фронт — значить: нові мундури,ремінці аж скриплять, наплечники випухлі воєнним майном, світяться кріси, набійниці повні набоїв... одним словом: вишколена і виряджена сотня відходить у поле.

А тимчасом.

Як є мундури, то хіба сині — ґімназійні, десь хтось має стрілецьку шапку; десь хтось військові черевики, десь хтось власний наплечник.

Перша і третя чета має бодай модерні кріси — на пять набоїв, друга і четверта — „верндлі“ на один набій, а замість ремени — шнурок. Набоїв по кишенях, ні коців, ні шатер, а про білля й не згадувати.

Зате в серцях...

І радість, що врешті (по девятьох днях вишколу!) йдуть на фронт, і гордість, що саме вони — перша сотня — йдуть, і злість, що не мають повного виряду та озброєння, щоби показати москалям, що потрафлять.

Стація Ґоронда, біля Мукачева, ціла засипана народом. Вийшли прощати першу сотню і заздрісні товариші — Усусуси і захоплені Стрільцями селяни.

Поїзд рушив на захід, у сторону Карпат, де вже всіми дорогами сунула російська армія. Замість гнатися за нею на Велику Україну — як це обіцювала австрійська команда і як сподівалася наша — йшла перша сотня спиняти ворожу навалу, що грозила залиттям мадярської рівнини.

Якби там не були вбрані перші фронтовики-Усусуси, якіб там не носили кріси — девятий вересень 1914 року почав новий період історії українського народу. В тім дні двіста з чимсь людей вийшло зі зброєю в руках проти ворога своєї нації, готові вбивати і гинути за неї. Вийшли вони як українська збройна сила, під українським прапором і на звук української команди.

Нині минає двацять літ від тієї памятної хвилі. Небагато осталося нас учасників першо-

-го вимаршу. Від 1914. до 1920 року в безнастанних боях по всій території української землі. Кожний бій стягав свою криваву данину, а й воєнні труди та пошести не щадили життя тих людей.

Мине ще пару десяток літ і не остане ні один в них при житті. Але останеться на віки живою велика подія, якої ніхто і нічим з карток історії не виmaже і яка буде милевим каменем на чимраз ширшім шляху нації.

Р. Купчинський.

—o—

Франція захоплюється большевиками.

Запаморочення большевицькою армією.

ПАРИЖ, 8. 9. ПАТ. „Пті Парізіен" у низці статтей обговорює силу большевицької армії. Тепер большевицька армія начислює у кадрах 600 тисяч вояків. З того числа 30 тисяч припадає на летунів, а 30 тисяч моряків. В останніх роках скоро розвинулися технічні кадри. Одночасно вздовж західного кордону будують твердині від озера Ладоги до Чорного Моря і східного кордону на Сибірі. Змішнено теж оборону побережжя Чорного і Балтійського Моря. Большевицька армія дістала зброю по вимогам найновішої техніки. В останніх чотирьох роках зросло надто число скорострілів, гармат і танків. Розбудовано воєнний хемічний промисл. Подібні зусилля перевели в маринарці, розбудовуючи балтійську і чорноморську фльоту. Розбудовують теж у прискореному часі свою фльоту на Далекому Сході. Але найкраще розбудували своє летунство.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє з Токіо, що большевики спустили на воду у Владивостоці нові чотири підводні човни. У порті Владивостоці большевики мають тепер 26 кораблів.

Трагічний бенкет.

ЛЬОС АНДЖЕЛЬОС, 8. 9. ПАТ. Відбувся тут бенкет двох тисяч ветеранів і резервістів американської армії, який закінчився трагічно. 350 учасників бенкету затроїлося стравами. 50-ох відвезли в грізному стані до шпиталю.

Ганебна сесія Ліги.

Львів, 8. вересня 1934.

Вчора розпочалася 81 сесія Ради Ліги Націй, а в понеділок починається під головуванням Бенеша XV сесія Зборів Ліги. Довжезною чергою справ, якими формально має займатися женевське товариство, ніхто — зовсім слушно — не цікавиться. Деякі з них, це кпини з людської терпеливости „Гармонізація пакту Келльоґа зі статутом Ліги", „Співпраця преси в організації мира", „Комісія студій для справи Европейської Унії", „боротьба з наркотиками", „умова співпраця у користь мира", справи гигієни, суспільної опіки, комунікації, фінансів Ліги і т. д. і т. п., від усього того віє смертельною нудьгою. Нікого теж уже не цікавить, які три держави перестають бути членами Ради Ліги й які нові війдуть туди у „непостійному характері". А проте ця нинішня сесія є одною з найважніших, які досі відбулися, та розпочинає новий етап в історії повоєнної Европи. Те значіння надає сесії Ліги справа, якої нема серед точок формальної черги нарад: справа прийняття Совітів до Ліги Націй і її Ради.

Справа ніби вже порішена і нині мають щонайвище устійнити деякі формальні подробиці, якої вжити процедури щоби той святочний момент відбувся гладко і без можливих дисонансів. З хвилиною, коли французькій дипльоматії вдалося переконати Англію й Італію, що присутність Совітів у Лізі доконче потрібна для спасення світа, справа фактично вичерпана. Але та ідея надто несамовита, щоби її реалізація не стрічала труднощів навіть при підтримці трьох верховодницьких великодержав. Звичайна процедура для нововступаючих членів передбачує три стадії: дана держава має зголосити свою кандидатську заяву, політична комісія Зборів Ліги має перевірити, чи та кандидатура не перечить деяким обовязковим передумовам, вкінці Загальні Збори Ліги над зголошеною кандидатурою голосують. Але та процедура, проти якої не протестували: Австрія, Болгарія, Угорщина, Німеччина, півд.-американські держави, Ірляндія і Ірак, — не під смак Совітам. Передовсім самому зголошувати свою охоту вступити до Ліги Націй — це надто явна Каносса комуністичної Росії супроти буржуазійної Европи; дальше — дискусія на якомунебудь ширшому форумі над вартостями Совітів для Ліги, це річ справді для них неприємна; врешті голосування, передбачене згаданою звичайною процедурою для прийняття нових членів — вимагає одноголосної згоди, — тимчасом навіть після всього натиску Франції на „невтральних", не можна мати певности, чи всі без одного виїмку голосуватимуть „за".

В той спосіб усі франко-совітські заходи змагають до того, щоби справу полагодити найтихше і найгладше. Вхід Совітів до Ліги має заініціювати сама Рада Ліги, на ... чого лякатися опозиції. Таким робом Совіти будуть „запрошені" (це вже, значить, ... буржуазійна Европа йде до Каносси, а для внутрішньої пропаганди у Совітах воно має чимале значіння!), а Збори Ліги давлиб лише згоду на постанову Ради, що вимагає тільки дві третини голосів.

„Товариш" Літвінов від тижнів слідкує з Марієнбаду за ходом приготувань до того урочистого моменту, коли вступ Совітів до Ліги Націй заманіфестує перед цілим світом, що Европа, замість обєднатись для оборони християнської культури, приймає до свого гурту найбільшого її ворога. В останніх днях і годинах перед тією подією рішається, чи найдуться багато таких членів Ліги, які врятують бодай познаки її чести і морального престижу, голосуючи проти того небувалого скандалу, заранжованого старечою політикою п. Барту.

Питання, як обійти „незручну" справу з міжнародньою охороною нац. меншин, що ніби зобовязує кандидата до Ліги Націй, це практично не має значіння: можна впр. сподіватися, що Совіти складуть таку заяву, як то вони від 15-ти літ чудово опікуються всіми народами і як то вони між тими народами не творять ніяких ріжниць — — що вся Ліга аж ахне з захоплення. Це все формалістика. Суттю залишиться факт нової европейської констеляції, що полягатиме у франко-совітському союзі, завершеному вступом Совітів до Ліги Націй. І суттю залишиться моральне самогубство, яке доконає Ліга своїм рішенням.

У Женеві відбуваються наради, які війдуть до історії під одною з найганебніших дат.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ВЕРЕСНЯ 1934.

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Нічна пригода театрального критика.

Ріжно можна судити театральних критиків. Чимало можуть їм закидати автори пєс і актори. У багатьох випадках мають навіть актори слушність. Але невибачний промах зробив би кожний, хто осмілився би закинути будь-що Антонові Рожанові. Антін Рожан був одним із тих нечисленних рецензентів, що пишуть свої рецензії на підставі цілої пєси, а не будьякої принагідно загляненої дії чи навіть вказівок дирекції театру. За весь час своєї праці в „Інформаторі Інтеліґента", де вів відділ рецензій, не був ні разу за кулісами театру, що більше, його симпатична господиня ні разу не приготовляла чаю для запрошеної артистки.

Рецензії його не були пеанами в честь одних акторів чи акторок ані лайкою інших. Писані були легко, але проявляли велике знання теорії, неабиякий естетичний смак та глибоку журбу за добро тієї найприємнішої ділянки мистецтва. Хто проявляв талант, Рожан заохочував його до праці, хто виконував ролю зле, того він безоглядно, але завсіди справедливо судив. Коли додати ще величезну популярність „Інформатора", не диво, що в театральних справах був Рожан останньою інстанцією і що рецензії його одних замаювали лавром слави, інших скидали зі сцени.

При всіх своїх успіхах Антін Рожан жив напричуд скромно. Досить велика платня майже у трьох четвертих йшла в нього на книжки. Книжки — це й були поза редакційними знайомими його приятелі. Бо Антін Рожан був відлюдком. З ніким не підтримував товариських зносин, нікуди не ходив.

Тому нині стара Христя неприємно здивувалася. Шість років уже, як вона заступає Рожанові маму і жінку, дарма, що не є йому навіть далекою тіткою. Звичайна собі господиня. Дотепер усе була вдоволена своїм паном. Такий порядний хлопчина, хіба, що за багато курить. Хитаючи сивою головою, підійшла до дверей його робітні-бібліотеки і не стукавши ввійшла.

— Там чекає якась пані. — Пробурмотіла.

— Пані? — здивувався.

— Пані! — і тріснула дверми.

Антін Рожан був здивований.

Він і жінка! Нерадо піднявся зпоза бюрка.

— Христе, попросіть сюди — кинув відхиливши двері.

Потім сів на давнє місце, повів залюбленими очима по розгорненій книжці і сперши руку на бюрко, ждав.

„Що за біда тепер, пізним вечором має до мене діло?" — думав злий, хоч дещо зацікавлений.

У дверях появилася жіноча стать.

— Добрий вечір! — кинула тихо, несміло і розглянулась мов кітка на чатах.

Піднявся. Заждав поки не сіла. Пізня гостя сіла свобідно у мягкому фотелі, що стояв біля бюрка. Сів теж і ждав, заки виявить йому ціль своєї пізньої відвідини.

— Мабуть дивуєтесь, що так пізно зайшла до вас, але я мушу з вами побалакати.

— Даруйте, але хоч повинен я вас звідкись знати, не можу собі пригадати ..

— Невжеж ви не можете собі мене пригадати? — в голосі її вичувалась нотка іронії. — Я... Ірина Русява.

— А-а! Вибачте, але я знаю вас тільки зі сцени — промовив.

„Ірина Русява грала тиждень тому Марусю у „Грицьку" — подумав рівночасно.

— Я мабуть перешкодила вам у праці? — доглянула розгорнену книжку. — Вірте мені, що тільки дуже важні причини осмілили мене...

— Прошу. Я весь до ваших послуг — відповів усміхаючись.

— Я... у справі рецензії „Грицька" — промовила з трудом.

Щічки її покрилися ледви замітним румянцем. Рожан придивлявся їй. Гарна була. Смілива брунетка. Буйне волосся, сплетене у грубі, закручені коси. Ніжний серафинський овал, перетятий зґрабним, форемним носиком. І великі чорні очі, в яких здавалося жевріє вогонь. Відчув, що ті очі гарні і злі, неприхильні йому. „Хіба можуть були прихильні, коли таку безоглядну оцінку їх власнички подав у рецензії?"

— У справах рецензій приймаю тільки в редакції — кинув брутально.

Здрігнулася. Лискучі очі зайшли імлою. Уста стиснулися, тремтючи у кутиках.

— Вибачте, але я мушу поговорити з вами ширше, а в редакції ви хіба маєте дуже мало часу і.. і.. — затялася.

— Будь ласка, впевняю вас, що дуже радо послухаю — врятував її.

— Хочу розповісти вам про життя одної жінки. Ви, мабуть, крім рецензій пишете ще фейлетони, матимете добрий сюжет.

— Буду вам дуже зобовязаний — усміхнувся.

— Щоби не нудити вас — зачала тихо — скажу коротко. Історія моя може нецікава, хоч трагічна, така, яких багато в житті.

— Коли життєва, мусить бути цікава — зробив ментор... завваґу.

(Докінчення буде.)

Страшне жниво страйку.

Вбиті і ранені.

НЮ ЙОРК, 8. 9. ПАТ. Підсумки трьох днів страйку ткачів виявили велику кількість убитих, а ще більше ранених. У Гоневат (південна Кароліна) дійшло до завзятої боротьби страйкарів з робітниками, які працювали у прядільнях. Трьох убитих і кільканацять ранених. Поліція арештувала 64 ткачів. У Гоненат убито вже 10 робітників. У Грінвіль теж убито одного робітника. До завзятих сутичок страйкарів з фабричною сторожею дійшло у північній Кароліні. У Ралей повстала стрілянина між страйкарами і сторожами-робітниками. З підмогою сторожі надійшло три сотні міліції. Один з робітників помер. У Воррен Род Айленд поліція розігнала страйкарів слізними бомбами. Страйкарі декількома наворотами наступали на фабрики, щоби розігнати робітників, які працювали в фабриці. З усіх місцевостей, де страйкують ткачі, надходять вістки про кріваві бої та масові арештування. Число страйкарів дійшло до 340 тисяч.

ПЕРЕД ЗАМКНЕННЯМ УСІХ ПРЯДІЛЕНЬ.

НЮ ЙОРК, 8. 9. ПАТ. Страйк ткачів у Зл. Державах поширюється. В Новій Англії страйкують усі робітники. Загальне число страйкарів доходить до 400 тисяч на загальне число 700 тисяч ткачів. Підприємці сподівалися, що страйк обхопить найбільше 15 прц. ткачів. Тепер побоюються, що страйк захопить усіх робітників наслідком терору страйкарів. Провідник страйкового комітету Ґорман заявив, що робітники погодяться на переговори тільки тоді, коли будуть замкнені всі прядільні.

ПЕРЕГОВОРИ СТРАЙКАРІВ З ПРОМИСЛОВЦЯМИ.

ВАШИНГТОН, 8. 9. ПАТ. Провідник страйкового комітету Горман і голова організації промисловців Сльон згодилися переговорювати з перемирною комісією, установленою през. Рузвельтом. Тепер страйкує понад 360 тисяч ткачів. До більших заворушень дійшло у Ленкестер у Пенсильванії, де страйкарі вдерлися до пряділень і приневолили робітників покинути працю. Кільканацять робітників ранено.

ЗБОРИ 108 СИНДИКАТІВ.

ВАШИНГТОН, 8. 9. ПАТ. Шестий день страйку в ткацькому промислі Зл. Держав почався нібито спокійно. Голова американської федерації праці Ґрін поручив усім організаціям робітників, яких у Зл. Державах є 108, піддержати наскільки можливо страйк ткацьких робітників. Задля виконання повищого пляну будуть в найближчому тижні збори провідників тих 108 синдикатів, що належать до американської федерації праці.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ТИРАНІЯ.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. На конґресі націонал-соціялістів у Нірнберґу виголосив Розенберґ, шеф закордонно-політичного уряду націонал-соціялістичної партії програмовий реферат про комунізм і большевицьку диктатуру в СССР. Розенберґ ствердив, що СССР під пануванням большевицької системи є абсолютною тиранією. Невеличка верства при допомозі найновіших здобутків техніки накинула десяткам міліонів людей страхітливу панщину. Большевики при допомозі господарського дампінґу загострюють соціяльне питання в ріжних державах і поширюють пожежу комуністичної революції по цілому світі.

ПРОВІДНИК ПРОБОЄВИХ ВІДДІЛІВ.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. Канцлер Гітлер призначив начального команданта німецької поліції ген. Даліґе провідником пробоєвих відділів.

200.000 ПРОВІДНИКІВ.

НІРНБЕРҐ, 8. 9. ПАТ. Вчора вечором на підміських полях відбувся похід 200 тисяч політичних провідників націонал-соціялістичної партії перед канцлером Гітлером.

Дунайська проблєма й Італія.

Прага, вересень 1934.

Одним із найважніших питань, які найбільше ускладнюють і так уже замотану й неясну ситуацію европейської політики є т. зв. дунайська проблєма, а головно відношення Італії до неї. Яку ролю відіграє Італія в міждержавній політиці придунайських держав показує нам найліпше т. зв. римський протокол та рішуча позиція, на якій станула Італія при останній спробі гакенкрайцлерського перевороту в Австрії. Вже лише з цих двох фактів видно ясно, що в дальшому укладі політичної ситуації Середущої Европи, особливо придунайських держав, Італія грає й надалі гратиме ролю вирішного чинника. Ця її роля впливає теж основно і на політику другого найважнішого чинника в міждержавній ситуації Середущої Европи, а саме на політику Малої Антанти, головнож на політику Чехословаччини та Югославії.

Які є головні напрямні політики Італії в т. зв. дунайському питанні, видно зі статті Франческа Кополі в „Газета дель Пополо": „Дунайська політика Італії".

Життевою конечністю нинішньої Італії є вдержати цю основу безпеки, що її приніс зі собою розвал Австро-Угорщини. Виходячи із цього заложення історичним законом дунайської політики Італії мусить бути: за всяку ціну боронити цього найбільшого успіху світової війни і не допустити до того, щоби на її північно-східній границі та над Адрійським Морем не повстав новий напір і нова небезпека з боку якоїсь великої держави. Для теперішньої Італії існує три такі небезпеки і їм запобігти або цілком їх усунути це головна мета дунайської політики Італії.

Першою і найбільшою такою небезпекою є аншлюс. Аншлюс є для Італії рівнозначним з повстанням у її безпосереднім сусідстві нової сильної мілітарної держави, сильнішої, ніж була Австро-Угорщина, держави з її нестримним напором від Бреннеру на Триест, Адрію й Середземне Море. Повстання такої держави було би не лише загрозою для безпеки Італії та її цілости, але й для господарського та політичного проникання Італії до придунайської области. Аншлюс знищив би всі ті жертви, що їх Італія принесла для Австрії, знищена булаб і приязнь Угорщини, а за те був би це грізний поворот Німеччини на шлях, спрямований до сходу.

Другою небезпекою є дунайська конфедерація. Правда, є це вже менша небезпека, ніж аншлюс, але вона все таки істнує. Є це концепція Франції й її клієнта Бенеша. Первісна концепція цієї конфедерації мала обіймати теж і Польщу. Але і без Польщі був би це величезний організм і простором і кількістю населення. Цей великанський бльок мав би славянсько-румунську перевагу, а кермувала би ним Франція. Природно, що цей організм мав би не лише загрожувати тилам Німеччини, але знищив би теж самостійність Угорщини й Австрії, бо обі ці держави стали би знаряддям у руках славян. Само собою, що цей бльок тиснув би теж у напрямі на Італію, паралізував би її позицію, а навіть загрожував би її безпеці. Під деяким оглядом ця небезпека була би ще більша, ніж небезпека від аншлюсу, бо при аншлюсі дві сусідні мілітарні потуги Італії на північно-західній і північно-східній границі, отже Франція і Німеччина, належали би до двох протилежних політичних груп, колиж натомість Франція і дунайська конфедерація були би складовими частинами одної і тої самої політичної системи.

Третя небезпека це новий панславізм у Росії, згл. зворот Росії до панславізму. Правда, ця небезпека покищо ще — на думку автора — далека. Та всежтаки треба бути приготованим на те, що завтрішня Росія, все одно чи царська чи большевицька, може відновити свою давню традиційну політику в Европі і почати давний похід на південний захід і на Середземне Море. При допомозі чехословацьких та югославянських форпостів цей могутній панславістичний напір відродженої Росії міг би дійти аж по Юлійські Альпи і до Адрії.

Боротися проти цих трьох небезпек — це життевий наказ дунайської політики Італії. Союзниками Італії в цій боротьбі є Угорщина й Австрія, бо першими жертвами кожної з цих небезпек були би саме вони. Тісний союз Італії, Австрії й Угорщини є тому історичною конечністю, а тому основним завданням дунайської політики Італії є: забезпечити і Угорщині і Австрії всіми силами і проти кого то не будьоб господарські і політичні умовини істнування, незалежности, справедливости, а в межах можливости теж достатку й сили. Це не є лише життева конечність Італії, це диктують їй закони географії й історії

М-к.

Жидів викидають з Мексику.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Мексику, що туди прибуло нелеґально 500 емігрантів з Польщі, СССР і Далекого Сходу. Влада задумує виселити небажаних емігрантів. Більшу частину емігрантів творять жиди.

СХОПИЛИ ПРОКУРАТОРА.

ЧАНҐ-ЧУН, 8. 9. ПАТ. Японські літаки відкрили сховище китайських бандитів, які недавно схопили манджурського прокуратора. Японці домагаються, щоби прокуратора випустили на волю. Колиб бандити відмовилися, японці погрожують репресіями. Прокуратора тримають як закладника тому, що у кількох процесах домагався кари смерти для бандитів.

Волинь у кривому зеркалі брукової преси.

Волинь, 4. IX. 1934 р.

I.

Волинь ще досі в багатьох викликає уявлення егзотичної країни — яке штучно підтримується та шириться серед плитких, поверховних сусідських мас.

З якою метою це робиться, всім добре відомо: зідентифікувати місцеву українську культуру й уклад життя з примітивізмом і цим виправдати заходи в напрямі „освічення“ й „цивілізування“ волиняків.

Бруковим часописам ми не дивуємося. Але не можна не дивуватися, що й деякі українці інших українських земель піддаються цій шкідливій суґестії.

II.

Щодо відношення до українців Волині збоку сусідів, то аж разять їхні постійні суперечности: то самі примітиви, то навпаки — висока „регіональна“ культура.

Кореспондент бомбастичного краківського „Кур. Щодз. Ілюстр.“ нещодавно гукав до своїх земляків:

„Відкриймо Волинь“ так, як недавно відкрили Гуцульщину!..

Навіть споріднений йому луцький „Wołyń“ відчув себе трохи ніяково й зауважив свому побратимові, що „Волинь уже відкрита“. Але рівновартість цього зауваження з закликом несамовитого краківського „Курєрка“ аж занадто очевидна для тих, що бодай щонебудь знають про Волинь.

Аджеж на Волині панували колись представниці візантійського цісарського дому; ще 500 років тому Волинь була на якийсь час осідком „Ліги Народів“ (Зїзд володарів східньої Европи в Луцьку); тут польський королівський уряд затягав позичку в молдавського господаря; тут три можні волинські стани — шляхта, духовенство й міщани мали високославні брацтва, школи, друкарні, видавництва, притулки, хори й т. д. та були свідомі своєї національної відрубности й культури; тут цвіло мистецтво, переливаючись за етнографічні межі — до Люблина, Судомира й Кракова; тут, нарешті, мандрівник знайде в руїнах маленьку античну Грецію, а під селянськими стріхами майже кожного села — нащадків колишньої шляхти.

Про мистецький народній промисел розписуються самі польські часописи, коли їм треба притягнути публику на „Волинські Торги“ чи взяти в свої руки збут продуктів цього промислу. Розписуються при ріжних нагодах і про ношу, пісні, танці.

III.

Можливо, що Волинь уявляється декому егзотичною країною тільки внаслідок дуже складних психічних рухів, що відбуваються під цей час особливо яскраво.

Справді, тут і релігійне сектярство поруч з українським церковним рухом; і червоне московське сельроб-усівство рівнолегло націонал-демократичній та зеленій неонаціоналістичній течії; і позбавлені почуття гідности й чести „реєстрові козачки“ в хвості поважної, стоїчно зрівноваженої леґальної опозиції і т. д. до безмежности.

Але хіба це егзотика? Хіба вперте відвертання від культурних цінностей, що йдуть з чужих рук обовязково дикунство? Хіба стрибки від сельроб-атеїзму до сектярського містицизму є лише ознакою духової примітивности?

Занадто поверхове трактування Волині. Разючо поверхове!

IV.

Деякі польські брукові часописи знайшли собі нову точку до наскоків на „дику, егзотичну Волинь“, а саме: „сповідь усівців“ і судова розправа „пророка Мурашка“.

Розгойдування широких верств селянської молоді Волині від національно-державницьких настроїв до рабсько-московського усівства; від українського церковного побуту й вірування до комуністичного безбожництва; від гарячкової конструктивної праці в Просвітах, кооперативах, аматорських театрах, рільництві до практичного ніґілізму усівства й неонаціоналізму; від отвертої гідної леґальної оборони своїх законних прав до підпілля, — це явища за складні для брукової преси й заслуговують на поважну аналізу.

Крайною точкою цього глибокого, — вже на межі хоробливости, — розгойдання духа є справа Мурашка.

Про „пророка Мурашка“ ми в свій час подали в „Ділі“ деякі відомости. Тут лише дещо нагадаємо.

Мурашко вернувся з Америки, створив власну секту, набрав собі „апостолів“, знайшов для себе „святу“ жінку, мандрував по селах проповідував і „здіймав сім святих печаток“ з тіла своєї „святої“ (різав її бритвою), а кров стягав у пляшку з водою й лікував нею всі недуги.

Окружний суд у Рівному, маючи до розвязання складну психічну задачу, знайшов вихід у звільненні Мурашка від вини і кари і навіть не наказав умістити його в шпиталі для психічно недужих.

І слушно. Мурашко не є індивідуальним злочинцем, збочинцем чи психопатом. Мурашко це видимий мяз і незримий окремий духовий центр охопленого спазмами народнього організму; Мурашко-продукт умовин психічного життя волинських мас, скрайнє виявлення психічних спазмів селянства, що бється в суперечностях неможливости, гойдається від одного краю до другого.

Але бруковий „Експрес Ілюстр.“ не спромігся сказати нічого серіознішого, як оклепану брехню про Волинь:

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. ВЕРЕСНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 57

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Чому от. Коссак вислав Катамая до Відня. — Нездорова атмосфера. — Виїзд до Відня.

І ні печатка, ні обняття команди над всіма стрільцями у полі не представляли для мене нічого важного, навпаки: одна команда може навіть ліпша, як розтіч, але перша річ, яка мені була не подобалася, це те, що от. Коссак вислав був на власну руку Катамая до Відня. Катамай бачив, що при мені не добється нічого і став заходитись коло от. Коссака; останній, користуючи з цього, вислав його, щоб у Відні мати когось, хто ширив би настрій у його користь. Я сам не впав би на таку думку, але достовірні особи сказали мені це і подали факти, які зовсім достаточно показали, що їх здогад не був такий безпідставний. Я розумію зовсім добре, коли хто працею та заслугами добеться знання і займе відповідне становище. Розумію, коли інші в імя покладених заслуг віддають людині честь і тому не можу зрозуміти ніколи того, щоб удержувати собі людей, які мають робити настрій. Це вже вказує на нечисті способи. Хочу ще й нині вірити, що висилка Катамая до Відня не була звернена головно проти моєї особи, і що може не була така інтенція от. Коссака. Йому залежало може в більшій мірі на тім, щоб протиділати вістям та листам з поля, в яких стрільці жалувались на його поведінку. Не зважаючи на мою осторогу в Дубині, от. Коссак не перестав поводитися зі стрільцями в негідний спосіб. Пристосовування тілесних кар, ганьблячі та образливі слова викликували оправдані нарікання, які, доходячи до Відня, мусіли прибирати страшну форму. Що так було, я мав нагоду і сам у короткім часі переконатися і чув це від інших людей.

За прикладом отамана йшли і деякі сотники. Про одну таку подію дізнався я далеко пізніше, але для хронольоґічного порядку підношу її тут. В сотні Дудинського стрільці не виповняли приказів, як слід. Вислані стежі, крилися та не давали в той спосіб можливости виконувати дані вищою владою прикази. Коли сотник побачив, що в днях відпочинку або до їди являлася сотня в повнім числі, а як прийшло до роботи, то лишилась ледви половина, він визначив усіх „маркирантів“ до рапорту, уставив в один ряд та, не думаючи довго, став у ряді одному за одним розділяти поличники. Те цікаве „урядування“ викликало свідків з інших сотень. Стрільці зі сотні Дідушка, майже самі інтеліґентні одиниці, почули себе цим ображені та стали давати вираз своєму обуренню. Дудинський велів їм забиратись, та вони, замість послухати приказу, стали тісним колом оточувати сотн. Дуд-ого. Тоді він звернувся до першого з краю зі словом „Марш!“ А коли той стрілець не послухав, хотів його відтрутити рукою. Був це десятник Черник. Він схопив Дуд-ого за руки, цей вирвав одну руку і дав Черникові в лице. А Черник, не думаючи довго, віддав поличника. Коли варта не хотіла арештувати Черника, Дуд-ий попровадив його до отамана Коссака і тут зложив цілу справу. Отаман Коссак розкричався на Черника. І тут подає сотник Дуд-ий, що в гніві Коссак знову ударив Черника в лице, а цей знову віддав поличник от. Коссакові. В цьому місці розходяться свідки: сам Черник не міг бути переслуханий, бо в хвилині, коли справа лагодилася перед судом, він був уже в полоні. Інші свідки заперечували переважно цю подію. Черника покарали врештом. Справу так придушено, що поза полем мало хто знав про неї, а я зовсім не знав. І хто зна, чи не булаб вона припала порохом забуття, якби пізніші спори й ненависть не були витягнули цієї справи на денний порядок. Закінчилась вона епільоґом у полевім суді.

Коли надто додам, що таксамо були нарікання на нетакт Скоровського та ще декого з стрілецьких старшин, коли стали ширитись вісти про картограйство на високі суми, торги кіньми і деякі інші не конче чисті справи, то мусимо замітити, що атмосфера не була здорова. Розклад зазначувався досить сильно та грозив занепадом цілої організації. Та інші події відтягнули мене на якийсь час від цього осередку й перенесли мене на два тижні до Відня, де я мав нагоду увійти знову в наші цивільні круги й пізнати спосіб їх думання. У Відні я побачив, що туди доходять всякі вісти, які, замість довести до оздоровлення відносин, мусіли ще більше ускладнюватися. Та про це в черговім уступі.

„Східні креси заселює люд простий і темний, схильний до містицизму та досліджения річей надприродніх. Є це країна, неначе би створена на те, щоби стати доменою релігійного сектярства, що вибуяло тут майже в фантастичних формах. Скупі відомости про несамовиті практики, екстатичні оргії, криваві літургії рідко доходять до відома громадянства, викликуючи жах і... зацікавлення“...

Ось це зразок знання Волині!

І уявіть собі, що тут повинні робити люди, які приходять на Волинь з таким запасом знання і з такими уявленнями, щоби кермувати місцевим життям.

V.

Чи не доводилося бачити читачам такої картини? — Людина з ознаками інтелігенції. Спазматичні корчі. Заломлювання рук. То шепіт молитви, то знову докори Божеству. Прохожі подивляться і йдуть далі. І ніхто не дає собі відповіді, бо ніхто не знає причин цього стану людини. Це картина Волині.

Бо й справді! Чи від московської мертвечини в церкві не схоплять спазми живу українську душу? Чи від інтелігентської безбарвности не почне її кидати в ріжні сторони? Чи від пустки руїни не захоче вона „здіймати з себе не сім, а сімдесятьсім „печаток“?

Тут, на Волині, перехрещується Схід зі Заходом. Тут тіні старої культури вступають у бій з примарами дикунства. Тут — у переломі — відбуваються одночасно два процеси — відродження й насильної смерти.

Звідси спазми Волині та всі ті їхні прояви, що наводять на „Курерки“ „жах і зацікавлення“ та... нісенітниці.

Але не всім вільно дивитися на Волинь очима Курерків і брукової публики... **Senex**

Росія не доросла до соціялізму.

Критика Дюрантого.

НЮ ЙОРК, 20-го серпня. (Вл. кор.). Ще ніколи совітська цензура не пустила такого допису за границю, як сьогоднішній допис Волтера Дюранті, московського кореспондента ґазети „Ню Йорк Таймс“. Від кількох днів Дюранті систематично вибілював політику совітського уряду, вживаючи до цього ріжних ґазетярських триків, аж сьогодні договорився до того, що роками твердили великі економісти та публіцисти, які відвідували Радянщину, а саме, що Росія не надається до соціялізму! Згаданий уступ в каблеграмі Дюрантого звучить дослівно так:

„Комуністична партія і її молодші розгалуження повинні в теорії бути нервною системою, через котру можна розпроваджувати енерґію до всіх закутин Росії. Одначе нема інтеліґентного комуніста в Росії, котрий міг би сказати, що воно так справді є. В комуністичній партії слідні не лише моральні недосконалости, як ось напр. безвладність, недостача дисципліни і технічної видатности, але є тут і матеріяльні трудноші в комунікації. Головно недостає тут залізничих шляхів, звичайних шляхів, телеґрафів, телефонів і радіостацій.

„Все те приневолює безстороннього обсерватора признати такий парадокс, що соціялістична система може добре надаватися для Злучених Держав Америки, але не надається тепер для Союзу Соціялістичних Совітських Республик. В Злучених Державах матеріяльні засоби комунікації і транспорту зовсім вистарчають. Тут можна легко створити моральні сили, все одно, чи фашистські чи комуністичні, чи суто американські. Але в Радянщині матеріяльних сил багато недостає, а моральні далеко ще не розвинені.

„Іншими словами: „колективізм“ — щоби вжити слова менше дошкульного, ніж слово „соціялізм“ — є далеко практичніший і далеко можливіший у високо розвинених промислових краях, ніж у такім відсталім краю, як Радянщина. Тутешні засоби можна далеко лекше розвинути приватною продукцією енерґії. Це сказав сам Маркс, а Ленін також відступив від своїх теорій“.

Ґен. Аракі начальним вождом.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро повідомляє з Мукдену: Колишній японський міністр війни Аракі вернувся до активної військової служби. Ґен. Аракі буде начальним вождом японських військ у Манджу-Ко і китайській провінції Квантунґ. Дотеперішній головнокомандуючий японськими військами ґен. Гашікава призначений надзвичайним послом при манджурськім уряді. На основі японсько-манджурського військового договору ґен. Аракі буде одночасно начальним вождом над манджурським військом.

Розбився пором із подорожними.

РОЧЕСТЕР 8. 9. ПАТ. Пором, що курсував на ріці Тенесі, розбився. На поромі було около 500 людей. Завдяки скорій рятунковій акції вдалося врятувати більше осіб і охоронити пором перед затопленням. До катастрофи прийшло тому, що пором нечайно звернувся наслідком сильної хуртовини. Обернувся так прудко, що всі подорожні повипадали з місць, а 50 було ранених.

Большевики обстрілювали манджурський корабель.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. З Харбіна повідомляють, що большевицькі відділи, не зважаючи на договір між СССР, Японією і Манджу-Ко про плавбу кораблів на прикордонних ріках, обстрілювали зі скорострілів та крісів манджурський корабель і змусили його до повороту. Манджурська влада склала енерґійний протест.

—o—

Морська політика Японії.

ТОКІО, 8. 9. ПАТ. Аґенція Ренґо повідомляє, що японський уряд однодушно затвердив програму морської політики Японії, яку предложили мікадові. У вступних переговорах у Льондоні на тему морських зброєнь Японія буде домагатися скасування для себе некорисних постанов та зміни і доповнення договору у Вашинґтоні.

Звільнили 1.565 вязнів.

ЛЯЙПЦІҐ, 8. 9. ПАТ. На основі амнестії у Саксонії звільнили 1.565 вязнів.

НАРАДИ В ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 8. 9. ПАТ. Кореспондент Аваса повідомляє, що приняття СССР до Ліґи Націй не зустріне трудношів, хоча деякі держави, а головно Швайцарія противиться приняттю. Польська делеґація не противиться вступленню СССР до Ліґи, а робить заходи придбати для себе постійне місце в Лізі. Польща намагається перевести в Лізі свій проєкт поширення меншинового договору на всі держави, членів Ліґи Націй. Польща побоюється переваги СССР тому не хоче обмежувати своєї свободи рухів меншиневими договорами без одночасного накинення їх СССР. В тій справі розмовляв мін. Бек з мін. Барту.

Ґенеральний страйк в Еспанії.

МАДРИД, 8. 9. ПАТ. Гасло ґенерального страйку, який проголосили нині рано як протест проти акції земельних власників, у столиці Еспанії перевели якнайстрогіше. В год. 6.30 перед пекарнями стали збиратися черги людей, що хотіли закупити харчі. Ранішні часописи досі не вийшли. Уряд поробив надзвичайні заходи обережности. Озброєні стежі ходять по місті. У важніших місцях уставили скорострілі. Всякі збори негайно розганяють.

—o—

Пожежа корабля

ЕШБУРІПАРК, 8. 9. ПАТ. Американський корабель „Мароккестль“ 11.520 тон містоти, розіслав трівожні сиґнали С. О. С. — „ратуйте“. Корабель горить. На кораблі плине 240 моряків залоги і 318 пасажирів, які верталися з прогульки до Ню Йорку. Всі прибережні відділи рятункової сторожі виїхали з допомогою разом з пятьма кораблями. Два з них доплили до горіючого корабля і врятували 14 людей.

—o—

По широкому світі.

— У Кельні зударився у четвер вечором автобус з поїздом. 14 осіб ранених.

— Дорадник през. Рузвельта для закордонної торговлі Пік опрацював плян торговлі між Злученими Державами і Німеччиною.

— Начальник большевицької фльоти Ґалер гостив обідом на кораблі „Марат“ контрадмірала польської фльоти Унруґа, урядового комісаря Сокола, большевицького амбасадора Давтяна і вищих польських і большевицьких старшин.

— Коло Київа закінчилися маневри большевицької кінноти та летунських відділів. Ком. Ворошилов виїхав на маневри до Мінська.

— Большевицькі кораблі покинули Ґдиню. До Ленінграду відїхав теж большевицький амбасадор у Варшаві Давтян.

— У Стокгольмі закінчилася нарада міністрів закордонних справ Швеції, Норвеґії, Данії і Фінляндії. Незабаром відбудеться нарада делеґатів-спеціялістів над затісненням господарської співпраці скандинавських держав.

— У Ніцці і Канах арештували 5 італійців за шпіонажу. Влада відмовляється дати вияснення.

— Естонський уряд видав розпорядок про продовження вімкового стану в Естонії до 12 вересня 1935.

Міжнародній летунський турнір.

В першому дні округжного лету летуни перелетіли трасу Варшава-Кенігсберг-Берлін-Кельн-Брюсель-Париж. Всюди прилітали перші німці, що мають найшвидші апарати. Максимальна швидкість німецьких апаратів доходить до 240 км. на годину, коли польські апарати можуть осягнути найбільшу швидкість 218. Позаду них летять апарати чеські, а на кінці італійські з максимальною швидкістю 172 км на годину.

На летовище Орлі під Парижем прилетіли перші німецькі літаки вже в год. 17. Перший польський літак показався там в год. 17.58 До год. 21 із 32 учасників челенджу, що вилетіли з Варшави, прилетіли до Парижа тільки 24. Італійський летун Кольомбо повідомив, що мусів осісти між Кельном і Брюселем і наслідком ушкодження апарату мусить запехати дальшу участь в челенджі. Припинив теж дальший лет німець Штайн, який з причини ушкодження мотору мусів осісти під Берліном. Крім того польський летун Плончинський залишився в Берліні з причини дефекту в моторі і полетить дальше щойно на другий день. У Кельні задержалися й переночували німецькі летуни Пасевальд і Баер. Також поляк Карпінський осів поневільно над Одрою з причини дефекту в оливній помпі.

Італійський летун Вінченці і німецький Бріндлінгер відкликали свою участь заки розпочався окружний лет.

ПАРИЖ, 8. 9. ПАТ. Сьогодні вчасним ранком з летовища Орлі вистартували челенджові літаки до дальшого лету до Бордо.

БОРДО, 8. 9. ПАТ. Почавши від год. 9. почали осідати на у[illegible]му летовищі челенджові літаки. Першим був поляк Влодаркевич. Досі, відомо, що осіло пять польських машин, три чеські й одна італійська.

ЛЬВІВ, 8. 9. ПАТ. Сьогоднішній ета[illegible] челенджових змагунів веде ьа Бордо (4[illegible] км.), По (164 км.), Мадрид (110 км.), Севілля (407 км.), до Казабляньки (476 км.) Разом летуни мають перелетіти 1.1961 км. В дорозі зі Севілі до Казабляньки мають змагуни скинути контрольні мельдунки в Танжері і Рабаті. Сьогоднішня траса дуже трудна, бо треба перебути Піринеї, де мряка. Взагалі атмосферичні умовини там дуже погані.

Будуймо рідний промисл.

Фабрика „Золота Кава“ в Краснім коло Львова вже від пів року виробляє каву зі солоду. Та кава є краща, як солодова кава чужих фабрик, що її досі наша суспільність споживає. Виріб української фабрики називається „Золота кава солодова з цикорією“.

Маємо надію, що нова фабрика розвинеться на дуже поважну інституцію, бо „Золота кава“ є одиноким українським виробом солодової кави. Фабрику веде інжинір з наукою і досвідом з заграниці, а це дає нам певність, що він зуміє повести діло якнайкраще.

„Золота кава“ це є продукт, якого між йому подібними досі в краю навіть немає. Є смачна і поживна. Потребує тільки 1/3 частину цукру і є вже разом з цикорією. У крамницях продають її дешево, бо пачка 10 дека коштує тільки 22 сотики.

Наша суспільність дістає продукт справді добрий і дешевий, а тепер залежить від нас усіх, а особливо від нашого жіноцтва, чи всі спільно подбаємо про те, щоби наша фабрика скоро розвинулася.

Тому, що виріб фабрики є масовий продукт денної потреби, надіємося, що фабрика „Золота кава“ незабаром виросте на могутню станицю українського промислу. 293

Москва в очах молодого американця.

З американським амбасадором Вілліямом Буллітом, родом з Філядельфії, поїхало було до Москви більше осіб, як штаб амбасади. Між ними був також 24-літній укінчений студент університету з Філядельфії, Віктор Шеронас. Він уродився у стейті Коннетикат, куди його батько приїхав був як емігрант з Росії.

Молодий Шеронас приїхав був до Москви 1. березня 1933. Він був цікавий побачити Москву, бо, каже, стільки чував про Кремль (де давніше жили царі), про Зимову Палату (царський „Зімний Дворец“), про Червоний Майдан (Красная Площадь), про музику, балалайки, циганів (не так циганів, як циганські пісні, відомі циганські романси) і славний російський балет. Він і з того дещо найшов, але позатим Москва його розчарувала в надіях.

Він так описує Москву.

Був я у Москві більше як три місяці. Виїхав з неї у червні. Але увесь той час була погана погода в Москві. Студено як у зимі, одначе ще гірше, бо нема снігу, а тільки розмокла ожеледа або болото. Люди тішаться, як покажеться сонце, бо в Москві в тім часі мрачне сіре небо. За 60 днів я завважав лиш 12 годин сонця.

Москва й околиця не подобалися мені — рівнина аж монотонна. Через те води не стікають і край болотнистий та мочаристий.

По брудних вулицях Москви ходять поволі люди збайдужнілі, без виразу на лиці, ніколи не усміхнені, ані не веселі, одіті в старі убрання. В тім часі всі носять або кальоші або гумові черевики (як американські „снікерс“, що їх носять діти у літі).

В ресторанах, каварнях і готелях брудні сіни, де люди скидають брудні, важкі верхні одяги й кальоші...

Все це зробило прикре враження на молодого Шеронаса і либонь тому він після трьох місяців покинув країну свого батька та вернувся до Філядельфії, де пішов до інтересу.

Ліґа Націй запрошує СССР.

ЖЕНЕВА, 8. 9. ПАТ. „Журналь де Насіон“ описує, як Ліґа Націй буде приймати СССР у свої члени. Деякі держави, по змові дві третини членів Ліґи, запросять СССР вступити до Ліґи. Коли одержать прихильну відповідь, зажадають від предсідника Ліґи помістити справу прийняття СССР на черзі нарад. Предсідник погодиться і піддасть внесок під голосування. Таким чином не треба буде одноголосного рішення в справі принятія. Відповідь СССР вважатимуть за зголошення кандидатури.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Найкраще** випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 5—?

— **Лікар-дентист Ірена Рибачек-Кисілевська** вернула і ординує у Львові, вул. Потоцького 48 партер від год. 9—11 і 4—6 попол. Тел. 2-87. 2152—2

— **Яка буде осінь цього року.** Осінь в тому році має бути коротка і гарна, проте останній найдешевший сезон у Черчі треватиме аж до 1. жовтня. Гості, що вибираються туди, вспіють ще покористуватися повним лікуванням. 280 2—2

— **Футряні верхи** готові, містові і спортові з бельських матеріялів під ґарантією продає найдешевше фірма **А. Віттельс, Львів, Рутовського 7,** напроти катедри. Ціни дуже приступні, фахова обслуга. 80/80 1—?

— **На осінній сезон** пальта, раґляни, убрання, з матеріялів власних і доставлених виконує солідно і дешево кравецька робітня Андрія Дуфанця, Львів, Пасаж Міколяша, тел. 87-41. 292 1—10

— **Т-во „Бойківщина“ в Самборі** приладжує до друку бібліографію Бойківщини. Щоби виказ був як найбільше докладний, звертаємося з просьбою надсилати матеріяли на адресу: Музей „Бойківщина“, Самбір, вул. Тиха ч. 1.— **За Старшину Т-ва „Бойківщина“ — д-р В. Кобільник.**

— **На наукові зїзди.** З НТШ повідомляють в доповненні до вістки про зїзд византольоґів у Софії, що делеґатом НТШ і історичної секції на цей зїзд є о. д-р Й. Скрутень; він виголосить там реферат. Д-р І. Свєнціцький поїхав туди як директор Національного Музею. В II. міжнародньому Конгресі славістів-фільольоґів в Варшаві в днях 23—30 вересня н. р. беруть

участь від НТШ д-р Я. Гординський (як делеґат фільольоґічної секції і Товариства), д-р В. Сімович, проф. М. Тершаковець, д-р Ф. Колесса, д-р І. Свєнціцький, д-р К. Студинський і д-р В. Лев. Крім цього з львівських українців їдуть туди д-р К. Чехович, д-р М. Гнатишак, мр. Р. Шемлей, мр. Т. Пачовський, мр. Я. Рудницький і мр. Я. Ковалик.

— **Україніка.** У швайцарськім журналі „Журналь де Женев“ появилася згадка про „Швайцарію“ О. Кисілевської такого змісту: „Швайцарія“ це назва книжки, що вийшла в Коломиї в українській мові. Авторка загально відома п. Олена Кисілевська, сенаторка, організаторка українського жіноцтва і редакторка журналу „Жіноча Доля“. Старається вона подати не тільки свої власні думки й погляди на Швайцарію, але й висновки для своєї батьківщини. Швайцарія це серце Европи, це символ европейської думки, завсіди прихильної для українців. Книжка подає подрібний огляд політичних установ швайцарської федерації, культури, педаґоґічних установ, промислу і рільництва. Велику увагу звертає авторка на комунікацію і туристику. Багато місця присвячує красі природи. Швайцарія подана українцям як зразок політичного й економічного життя.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 108341. 15.000 зол. на ч. 132183. 15.000 зол. на ч. 122072. 10.000 зол. на ч. 118329. 5.000 зол. на ч. 69586, 103200, 153962, 164821. 5.000 зол. на ч. 150213. 2.000 зол. на ч. 27533, 29432, 29567, 38875, 52862, 71650, 76905, 86571, 86225, 82670, 120532, 142698, 148854, 157597, 159388, 166385. 2.000 зол. на ч. 11177, 28547, 59953, 60279, 61249, 79551, 91440, 101421, 101771, 107006, 108965, 111407, 112132, 114441, 115826, 119965, 126912, 131339, 135818, 161689. 1.000 зол. на ч. 5701, 19875 27096, 45409, 46967, 49902, 51432, 60259, 68199, 85730, 68597, 89038, 91585, 91873, 93855, 104241, 109759, 117377, 128959, 129953, 137239, 139876, 153229, 156813, 163067, 166232. 1.000 зол. на ч. 6154, 11464, 13635, 15550, 16497, 18585, 20904, 22370, 27819, 55973, 56084, 57219, 57128, 59970, 63830, 64127, 72963, 74738, 74144, 76857, 79656, 84887, 91154, 104378, 110963, 111199, 113459, 114479, 121020, 123608, 125488, 129257, 131427, 133126, 136342, 139492, 143971, 152595, 154504, 157902, 164281, 165572, 167361.

— **Що таке велика земельна власність?** Міністр земельних справ видав розпорядок у справі означення, які рільні господарства слід уважати веденими на більші розміри. Згідно з тим розпорядком такими господарствами слід уважати ті господарства рільні, що вели правильну рільничу рахунковість бодай два роки перед зголошенням до торговельного реєстру та викажуть, що дохід брутто в одному році дав бодай 50 тисяч зол. Цей розпорядок буде мати велике значіння для рільників при полагоджуванні віддовження і податкових справ.

— **Нова винарня у Львові.** Мин. суботи відбулося у Львові, в Ринку ч. 34 відкриття нового винарного льокалю, відомої винарної фірми Штадмілера. Гарний, стилевий льокаль, знаменита, оригінально-мадярська кухня, добірне вино, а врешті українці серед персоналу та помірковані ціни, — повинні приєднати новій винарні чисельну клієнтелю.

— **Проти нелеґальної лікарської практики.** Міністерство суспільної опіки видало обіжник до воєводів у справі нелеґальної лікарської практики, яку управляють ріжні знахорі з великою шкодою для людського здоровля. Переведена недавно ревізія в одній аптиці на про-

вінції виявила, що одна фірма, яка виробляла специфіки, уділяла провізії за посередництвом аптик особам, що управляли нелегальну лікарську практику, припоручуючи ліки тої фірми.

— **Тільки 1 зол. 25 сот. за кільо цукру.** Хоча ціну цукру знижено урядово на 1 зол. 25 сот., в торговлі панує з того приводу хаос і майже всюди беруть за цукор 10 до 15 сот. більше. Компетентні кола звертають увагу, що діється це незаконно та що ціна цукру вроздріб не може перевищати 1.25 зол. за 1 кг.

— **Ще про обуву Батя.** Слід додати у доповненні до статейки про „Заведення обуви Батя", що на Східніх Торгах у правім крилі „Палати Мистецтва" притягає кожного гостя просторе, з великим смаком уряджене стійло знаної фабрики обуви „Батя" в Хелмку, яка вже у Львові має свої три крамниці при вул. Легіонів, Городецькій і Галицькій. Управитель львівської філії п. Пайцер дає там ріжні інформації відвідувачам, показуючи ріжні роди знаної з солідного виконання і витревалости обуви. Дивує нас дуже низька ціна чепурних пантофельків з оксамитним верхом вже від ціни 4 зол. Подивляємо т. зв. крізові мужеські черевики з гумовою підошвою. Карточка з підписом дирекції дає ґарантію на піврічну витревалість тих черевиків, доступних навіть найбіднішим верствам.

— **За ОУН.** Перед трибуналом присяглих суддів у Станиславові відбулася розправа проти Андрія Шкромиди з Грушки пов. Товмач за протидержавну діяльність. При контролі комінів на весну ц. р. знайдено в його хаті летючки ОУН, що накликували до боротьби з польською школою. Повідомлена поліція перевела ревізію і знайшла вірш п. з. „Чорна хмара над Львовом". Мала теж ствердити, що Шкромида належить до ОУН. Після переведеної розправи обвинуваченого засуджено на 3 роки вязниці.

— **Львівська хроніка.** При вул. св. Софії кинулася з причини нещасливої любови з третього поверху служниця Софія Динович. Вона померла в загальному шпиталі. — На залізничому шляху між Личаківським двірцем і Підзамчем дістався під колеса паровозу 88-літний Нафталі Адлер і згинув на місці. — Арештовано служницю Марію Кукер, що за намовою свого нареченого Стефана Кушлика, відомого злодія, вкрала своїй хозяйці Розалії Штайгеровій при вул. Кохановського поверх 1.600 зол., дві щадничі книжочки на 500 зол., 5 векслів по 200 зол. і більшу скількість біжутерії. Кушлика теж арештовано. — До різницької каси в міській різні добулися вломники й вкрали 200 зол. — На вул. Жовківській трамвай переїхав 29-літнього робітника Юр. Комаринського, що був пяний, і тяжко його покалічив. — При вул. Зіморовича ч. 14 Софія Кукулівна, 24-літня кравчиня напилася сільного квасу. В грізному стані рятункова каретка відвезла її до шпиталю. — — Людвика Гірна (вулиця Супінського ч. 4) повідомила поліцію, що ще 28. серпня пропала її 17-літня дочка. — Петрові Тарасюкові зі Знесіння пропав його 11-літний син. — Арештували Петра Климкова (вул. Шумлянських 17), бо закидають йому, що пустив в обіг вексель на 1000 зол. із підробленим підписом д-ра Ол. і Чеслави Домасевича.

— **Страшна картина.** Від кількох днів днює й ночує під костелом Домініканів (від полудневої сторони) у Львові бідна стара жінка і ледви дає знаки життя. Є це властиво вихуділий кістяк людини, ледви прикритої лахміттям. Де є славний виділ суспільної опіки у львівськім магістраті та при воєвідстві?

— **За образу державного достойника.** Перед судом у Станиславові станув 14-літний Микола Ремицький, ученик народньої школи у Волосові пов. Надвірна. Закинули йому, що вчив інших школярів співати пісню, образливу для найвищих державних достойників. Дві учениці тої школи Яніна Ґейман і Стефанія Крушевська, польки, чули, як інші діти української народности, вертаючи зі школи, співали ту пісню. Повідомили зараз про це вчительку Беднарську, яка повідомила знову поліцію. Дохідження виказали, що діти навчилися тої пісні від Ремицького. Судова розправа скінчилася засудженням 14-літного хлопця на уміщення в домі поправи.

— **Краєва хроніка.** На обжинках на фільварку в Сиворові пов. Сокаль, побилися через дівчину парубки, наслідком чого Д. Гучак, проколений ножем, помер незабаром, а М. Гарасимчук бореться зі смертю. — В лісі під Бродами знайшли трупа 20-літної Рахилі Бріф, убитої на еротичному підкладі. — В микуличинських лісах і на Чорногорі появилися масово вовки і роблять у чередах великі шкоди. — На летовищі в Скнилові впав із гангару 18-літний челядник Антін Стецишин, що малював стіни. Поранився тяжко. — Суд у Станиславові засудив Дмитра Веланика за приналежність до ОУН на 3 роки вязниці. — За намагану грабіж у Самборі арештувала поліція М. Шульца, В. Ляховича й А. Перуху. — В Стрию повісився гімназійний абітурієнт М. Дікман. Причина самогубства невідома. — В Сокалі робітник Йосиф Корхор скочив до Бугу. Самогубника врятували з води. Причиною намаганого самогубства нервова недуга. — Акушерку Степанію Пелюжинову засудив суд у Бориславі за недозволену операцію на 10 місяців вязниці. 21-літню С. Чопівну, яка згодилася на операцію теж на 10 місяців, а її нареченого Тустановського на 6 місяців вязниці. — Біля Скваряви пов. Золочів кинувся під потяг і згинув з невідомої причини Микола Галіковський з Рокітна пов. Камінка Стр. — В Самборі відобрав собі життя Рудольф Пар, втративши посаду на фільварку в Райтаровичах.

З дороги життя.

Нічого нового.

Кудись поділася цікавість і ступилася вразливість нинішніх людей. Ніщо їх не радує, ніщо на них не навіває суму.

Ідуть крізь життя у зрівноваженій апатії та отупінні.

Байдужно читають посмертні клепсидри, циркові оповістки, часописні вісти про самогубства, вбивства, пошесні недуги, нещасливі пригоди, масові катастрофи, поклики до складання жертв на народні цілі і т. д.

Читають та кінчать квасною рефлексією: „Все те вже було, нічого нового..."

Невідомо, що складається на цю невражливість: чи повітря, чи дощі, чи міжпланетна або міжнародня констеляція, чи навіть сама конституція...

*

Звитався старий сільський орендар Мотьо зі своїм сестрінком, що приїхав з Микулинець з дорученнями від батька.

— Що в вас нового? — допитується старий Мотьо.

— Нічого, все по старому.

— Якто, в такому місті як Микулинці нема нічо нового?

— Нема, от... хіба те, що наш пес учора уже гавкав.

— То ваш пес ніколи до цієї пори не гавкав?

— Гавкає, але вчора таки інакше гавкав, бо йому хтось на хвіст наступив.

— Яким-же способом? Чи ваш пес дурний, чи той, що наступив йому на хвіст сліпий? — допитується Мотьо.

— Ей, ні, то був натовп людей, ціла юрба...

— А відкиж у вас взялася юрба людей?

— Бо вуйка Шльому арештували...

— За що? — зі здивуванням спитав Мотьо.

— Пофальшував векслі...

— Ну, то нічого нового — вспокоївся старий орендар.

— Ну, я й казав, що нічого нового...

Нічого нового — повторили стіни сільської коршми...

*

Яким Пиндюк пролежав у шпиталі в Станиславові кілька місяців. Нездужав, падав на силах, то й відвезли його в лічницю. Там пролежав кілька місяців і щойно тоді сказали йому, що операція неминуча.

— Воля Божа — подумав Яким і згодився, щоби його різали.

Операція вдалася, але Яким лікувався ще кілька місяців і довго ще не вставав з постелі.

Коли міг уже проходитися по шпитальному саду, глядів на пожовклі дерева й кріваві кущі дикого винограду і тужив за своїми Микитинцями. Пригадував жінку, що його частенько відвідувала, добрих і лихих сусідів, праведного о. Шмериковського, добру і гарну імость, добрих і лихих сусідів та свого похресника Михася з далекого третього села. Своїх дітей не мав

Питався жінку кожний раз про Михася, та жінка не вміла нічого сказати. За роботою й журою не мала часу ні нагоди навідатись до хати кумів, то й нічого не знала.

Вийшов Яким зі шпиталю, вернувся у село, думав про свого похресника та не мав ще сили відвідати похресника, лиш передазував, щоби хто від них навідався до Микитинець.

Одної днини явився в Якимовій хаті Михась уже 10-літній хлопчина, з приблідлим личком, з бучком у руці, у витертій сірачині.

Старий Яким поцілував похресника та став розпитувати, що чувати у них дома.

— Нічого нового, стара біда — цідив крізь зуби Михась — ще й до того мій ножик зломився...

— Та якже? — питав старий із добросердим зацікавленням.

— А от — каже дещо заклопотаний Михась — тато лупили кобилу тай ножик зломився.

— А щож кобилі було?

— Та як мама вмерли і відвозили її на цвинтар, там, на горі, за селом, то кобила запалилася, пчихала кілька днів тай згинула.

— А мамі що було? — з глибоким співчуттям спитав Яким.

— Та то ще як у нас хата в зимі горіла, мама налякалися перестудились тай до тижня померли.

Яким заломив руки й тяжко зітхнув.

— А щож бідний тато робить?

— Та... тато... кілька днів дуріли тай повісилися.

Довгу хвилину була мовчанка.

— Га, йду в місто, шукати служби.

„Нічого нового" — простогнали білі стіни мужицької хати.

*

Кудись поділася вразливість нинішніх людей. А життя пливе, несе все щось нового.

Тиберій Горобець.

Зол. 1·50
Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу
„ЖОРНА“
Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10. Конто ПКО. 503.496.

ДИВОГЛЯДИ.

ЧОГО НЕ МОЖНА ПРОДАВАТИ?

З Будапешту приходить звістка про одну судову розправу, якої рішення може мати чимале значіння для всіх, що винні за кілька місяців комірного. Один банковий урядовець, що винен був за комірне, а не мав грошей, дав власникові хати свої штучні зуби як застав. Зуби дав, а що і не мав що вложити в зуби, не платив далі. Тоді власник пустив штучні зуби комірника на ліцитацію (на все є нині аматори!). Це вже обурило банкового урядовця і він подав домовласника у суд. Суд станув в обороні беззубого комірника і рішив, що штучні зуби це „частина тіла“ людини, а частини тіла — як це знаємо з „Венецького купця“ — так собі легко продавати не вільно.

СУЧАСНІ ДЖЕРЕЛА ЗАРОБІТКУ.

Безробітний париський шлюсар Антоан дістав рік вязниці. За що? За те, що вкидав здохлу муху до зупи в ресторані і погрожував скандалом, коли від фірми не дістане відшкодування. Після присуду дотепний шлюсар признався, що цим способом заробив він 16.000 франків. Радимо спробувати. Заробіток зовсім певний. Навіть на випадок невдачі рік утримання забезпечений — у вязниці.

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 3. IX. 1934 р. упокоївся бл. п. о. б. декан **Зеновій Флюнт,** парох Бикова в 56. році життя по короткій недузі. В покійнім утратила наша церква тихого і ревного душпастиря, а український нарід доброго працівника. Покійний довгі літа душпастирював у Грабі на Лемківщині, де гідно стримував москвофільсько-схизматицьку пошесть і вдячні парохіяни Грабу вислали в день його похорону співчутливу телеграму. Покійний був любителем книжок і літератури та філятелістики. Написав кілька споминів про Франка й інші та фахову статтю про українські почтові марки. Покійний походив зі значної стародавної священичої родини і полишив цінну родинну хроніку. Рідна Земля Йому пером!

Шукайте наш час опис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр

Неділя, 9. IX. год. 3·30 поп. „Товаріщ“.
Неділя, 9. IX. год. 7·30 веч. „Я переміг крізу“.
Понеділок, 10. IX. год 7·30 веч. „Я переміг крізу“.

Театр Різнородностей

Неділя, 9. IX. год 7·30 веч. „Дівчата в одностроях“.
Понеділок, 10. IX. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях“.

Цирк Станевських (вул. Пелчинська, біля тенісового корту).
Щодня вистава в год. 8·15 веч. У суботу та неділю по дві вистави: в год. 4·00 попол. і в год. 8·15 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Маркіза Йорісака.“ (Битва).
АТЛЯНТИК: „Кіт і скрипка“ (Джанета Мекдональд, Рамон Новаро).
ВАНДА: „Веселий караваняр“ з Властою Буріяном і „Каруселя життя“.
КАСІНО: „Пімста п. Ікс“.
КОЛІСЕЙ: „Невідомий винуватець“ і ревія“.
КОПЕРНИК: „Щойно вчора“.
МАРУСЕНЬКА: „Геть зі скрутою“ і ревія „Львів мусить“.
МІРАЖ: „7 днів щастя“, „Година з роскішною Беті“.
МУЗА: „Сьогодні живемо!“
ПАН: „Здобути тебе мушу“ і додатки.
ПАЛЯС: „Князь Аркадій“.
ПАСАЖ: „Великоміські тіни“ та ревія
РАЙ: „Олівер Твіст“.
СВІТ: „Рік 1914“.
СОНЦЕ: „Золоті сильця“ та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Жінки водять брутальних“ і ревія „Весела Богема“; „Ідемо на Східні Торги“.
ХИМЕРА: „Гопля!“ (Клара Бов).
УТІХА: „Вулиця“ (Сільвія Сідней) і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 9. вересня 1934.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 15·15 Смичковий квартет, 20·05 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 18·00 Легка музика, **Атльона** (531) 20·30 Хор, 21·20 Сольо на арфі й віольончелі, **Білгород** (439,8) 19·00 Оп. арії, 20·30 Пісоньки, **Рига** (514,6) 13·00, 14·40 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17·50 Скрипка, фортепян, спів, **Ленінград** 1224) 18·00 „Золотий півник“ оп. Рімського-Корсакова, **Будапешт** (549,5) 15·45 Циг. орхестра, 18·30 Оп. музика (Кальман, Легар), **Мілано** (368,6) 20·45 Концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт.

Понеділок, 10. вересня 1934.

Відень (506,8) 16·40 Солісти (музика, спів), 19·35 Нар. музика, тирольський хор, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, 20·45 „У большевицькій редакції“ (вид. Зощенка), 21·00 Спів, **Прага** (470,2) 19·55 Індійські та муринські пісні, **Париж** (1649) 10·15 Концерт, 20·00 Веселий вечір, **Білгород** (439,8) 11·00, 12·05, 13·10 Концерт, 20·00 „Богема“ оп. Пучінія, **Любляна** (569,3) 21·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 19·00 Концерт, 22·00 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Проба в опері“ оп. Льорцінґа, **Лайпциг** (382,2) 17·20 Пісні мінхенських композиторів, **Мінхен** (405,4) 14·20 Програма для дітей, 18·00 Свято в Ніриберґу, промова канц. Гітлера, **Будапешт** (549,5) 12·05, 20·40 Циг. музика, 22·00 Симф. концерт, **Мілано** (368,6) 13·00 Тріо, 22·00 Скрипка, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інст. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 9. вересня 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 10·30 Свято Холмщини, 12·30 Метеорольог.-рільн. вістки, 12·35 Сільва рерум, 12·40 Театр. огляд 12·45, 14·00 „Ганусине весілля“ в виконанні театру й хору зі Ст. Села, 13·00 Відч.: „Ісляндія“, 13·15 Муз. поранок, 15·00 На коросинських коросиях, 15·15 Хор, 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісоньки хору Юранда з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 Рецитації прози, 16·20 Пісні виленських композиторів (польські, білоруські та литовські). Генерт, сопран), 16·45 Для дітей „Під блакитним небом Каліфорнії“, 17·00 Музика до танцю, 17·50 Книжка та знання, 18·00 Авд. „Театру уяви“. 18·45 Відчит. 19·00 Легка музика. пісоньки, 19·50 Фейл.: „Траса лет. турніру“. 20·00 Концерт симф. орхестри 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій львівській хвилі, 21·45, 21·46 Спортові вістки, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15 Рекламовий концерт, 22·30 Арії та пісні (Витовт Федорович, баритон), 22·50, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 10. вересня 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекламовий концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорольг. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·10 Концерт, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Орхестра (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Економічні вістки, збіжева біржа, 15·45 Польська нар. муз. (сільська орх.), спів, 16·45 Лекція нім. мови. 17·00 Фортепяновий рецітал. 17·25 Лікування в Трускавці в світлі найновіших дослідів, 17·35 „Прелюдія“, муз. поема Ліста (гр. пл.) 17·50 Опіка над потомством у звірят, 18·00 Радіо потерпівшим від повені, 18·05 Сучасний фр. театр, 19·30 Фейлетон, 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00 Пісоньки (Ордонівна), 20·30 Фільмові мельодії (гр. пл.) 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюють у Польщі. 21·00 Концерт симф. орхестри, спів (Тісран, мецосопран), фортепян, 21·45 Найживотніші наукові гіпотези, 22·15 Популярні арії та пісні (Осип Зубик, тенор), 22·35, 23·10 Танк. музика, 23·00 Комунікат лет. турніру.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.17 зол.

Нім. марки 1·95—1·96, фунти стерл. 26·50—26·55, фр. франки, 34·95, шв. франки 1·72, бельг. франки 24·66, гол. гульдени 3·58, чеські кор 22·00, рум. леви 40·00, іт. ліри 45·80, австр. шилінги 99—99 1/2.
Золоті долари 8·92 - 8·94.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 8. вересня н. р. з приводу стриманої тенденції твердих цін на масло не ставить, а кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·14 зол
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·40—2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло стримана, попит дещо сильніший, на молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 9. вересня н. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глованького 23):

Курята і кури пріма	за 1 кг.	0·90	зол
„ „ II кл.	„	0·65	„
Пантарки пріма	„	0·95	„
Качки I класа	„	0·80	„
„ II „	„	0·65	„
Індики I „	„	0·95	„
„ II „	„	0·70	„

Тенденція спокійна.

Подяка.

Дня 3. IX. 1934 р. упокоївся в Бозі по короткій недузі бл. п. о. б. декан **Зеновій Флюнт,** парох Бикова.

У тім несподіванім горі зазнали ми багато співчуття та помочі і оцим складаємо найсердечнішу подяку Впр. о. деканові Бардахівському за потіху, урядження величавого похорону, відправу Сл. Божої та надгробне слово, Впр. о. о. конзекальним за участь у похороні і відправу заупокійних Служб Божих та зворушливі слова при винесенні тлінних останків з дому о. сов. Гарбовському, в церкві о. Кузьмичеві і на цвинтарі о. проф. Гадзевичеві, приятелеві ще з молодих літ покійного.

Дякуємо також учительському зборові з Бикова, Ортиничі і Глинної, що з дітьми прибули на похорон як також Брацтвам, хорові і народним установам за звеличання сумного обряду. Нехай їм Бог сторицею надгородить.

Жінка Анна, з дітьми і родиною.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КЛІМАТИЧНОГО оздоровища на осінь і зиму нема над Дору, — а солідніщого, старанніщого, дешевшого пансіону ніж „Малява“. 222 3—5

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ; рутинований, 4-літня практика, шукає посади від зараз Зголошення до Адміністрації під „Скромні вимоги“. 364 2—2

МГР. РОМАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ, ЗОЛОЧІВ, ул. Потоцького 4. установлений постановою Міністерства Справедливости **заприсяжений судовий перекладчик** англійської і німецької мови, виконує всякі урядові і приватні переклади. 266 2—2

КАНДИДАТ НОТАР. (асесор) з практикою переважно спадковою (сільською), добрі свідоцтва, шукає місця від зараз. Ласкаві зголошення з поданням умовин до Адміністрації під „Асесор“. 257 3—3

НАУКА модиярства на догідних умовинах в сальоні мод О. Бережницької, Пекарська 35. 272 2—2

ПРИЙМУ на станцію студентки. Близько університету. Зголошення до „Діла під „Станція“. 274 2—3

ШКОЛЯРКИ — ШКОЛЯРІ. Ніхто не вшиє Вам так гарно і дешево однострою, як українська швальня спортових, шкільних і охоронних одягів при кооперативі „Пласт“, Львів, вул. Городецька 95, тел. 26. 120 27—?

ВУГОЛЬ. — Калитяк, Байки 14, тел. 38-24 Станиславів, Колійова 2. 204 9—30

ЗРЕДУКОВАНА УЧИТЕЛЬКА по кваліфіції шукає посади вчительки при інтелігентній родині (може бути і на провінції). Зголошення до Адміністрації під „Галька“. 278 3—3

КІМНАТИ зі сніданням пошукую: Найрадше в околиці Св. Юра — Потоцького. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Спокійний“. 2—2

СТУДЕНТИ, які студіюють у Варшаві найдуть дешеве помешкання, здоровий харч і рідну атмосферу в українському домі. Зголошуватись завчасу Warszawa Sejm, sekretarz W. Kosonocki. 249

ГОВОРЯТЬ, що добре біля найдешевше, купиш лише безпосередньо у краківській фабриці „Пав“, Сикстуська 1. Цінники даром. 284 1—30

АНГЛІЙСЬКОГО, французького, німецького, Академічна 10, I. п., III. сходи. Найновіша метода, скоро, д. дешево. Поєдинокі і збірні лекції (3—5). Для початкуючих і заавансованих. 294

ВІЛЬНЕ місце для лікаря-українця в Делятині, де є також купелеве заведення. Помешкання до винятку. Інформації дає Український Банк в Делятині. 296

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ Добрянської-Ротгин власнички Інституту „Слава“ тепер Львів, Галицька 5. Проспекти висилаємо. 285 1—4

АПЛІКАНТ АДВОКАТСЬКИЙ з трилітною практикою шукає місця. Зголошення під „Аплікант“. 295 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

ОБУВ всілякого роду, готову і на міри поручає і направляє **„АР-КА“** Львів, Зіморовича 17. 118 5-15

Мухолапки кооперативи „ПЛАСТ“ нищать безпощадно усі мухи. Жадайте їх усюди. Замовлення полагоджуємо відворотною почтою. **„ПЛАСТ“,** Львів, Городецька 95. Тел. 26. 1632 6—? Тел. 26

Красу дають вироби: маг. В. Пальмерського: **Крем „Галина“ ч. 1** усуває весняни, угри, жовті і червоні плями. **Крем „Галина“ ч. 2** ідеально плекає церу, усуває зморщки. **Можна дістати в Аптиках і Дрогеріях.** Фабр. Хем. Косм. **„Pharmachemia“,** Бидгощ. Про успіх повищих кремів переконає кожного жива реклама. На Схід. Торгах у Центр. Павільоні — показують хлопця, в якого пів лиця з веснянками, друга половина **вилікувана кремом „Галина“.** 286 1-20

З днем 1. вересня 1934

обняв управу відомої реставрації і кімнати до сніданя фірми МАРІЯН КАФКА, давніше АЛЬБЕРТ ШКОВРОН (Львів, Коперника 3), відомий фахівець і довголітній арендар реставрації живця Трускавець — п. **ЯН РУДЕК** і поручає першорядну кухню, знаменитий буфет і напитки по найнижчих цінах. — Вечором концерт сальонової музики. — Окремі салі на товариські зібрання. Торговля корінна і делікатесів під особистим проводом п. Кафки поручає всілякі харчеві товари, вина та інші напитки по конкуренційних цінах. 260 3—4

Струдлеве :: тісто :: **„СІДОНІЯ“** дає змогу скоро і дешево приладити знаменитий струдель. **Всюди можна дістати.** **Фабрика:** Краків, Шляк 59

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
Шевченко й Княжна Репніна
Ціна 1.50 зол., з почт. пересилкою 1.65 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик

Видає Видавнича Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.